

Zərərli proqramların təsnifatı və onlardan müdafiə üsulları.

Tələbələr:
Teymur Məmmədov,
Ceyhun İsayadə
Qrup: 578-1
Müəllim: Misirli Roza

«Əvvəlcə yumor idi...»

Elk Cloner:

The program with a personality

It will get on all your disks

It will infiltrate your chips

Yes it's Cloner!

It will stick to you like glue

It will modify ram too

Send in the Cloner!

Əslində ikilik koddan ibarət proqramların kompyuterlərə zərər verə biləcəyi, hətta eynilə bioloji viruslar kimi başqa kompyuterlərə də sıçraya biləcəyi hələ 1940-cı illərdə nəzəri olaraq bilinirdi. Praktikada isə viruslar sadəcə proqramçıların zarafat və əyləncə mənbəyi idi. Lakin sonradan işlər ciddiləşdi.

“

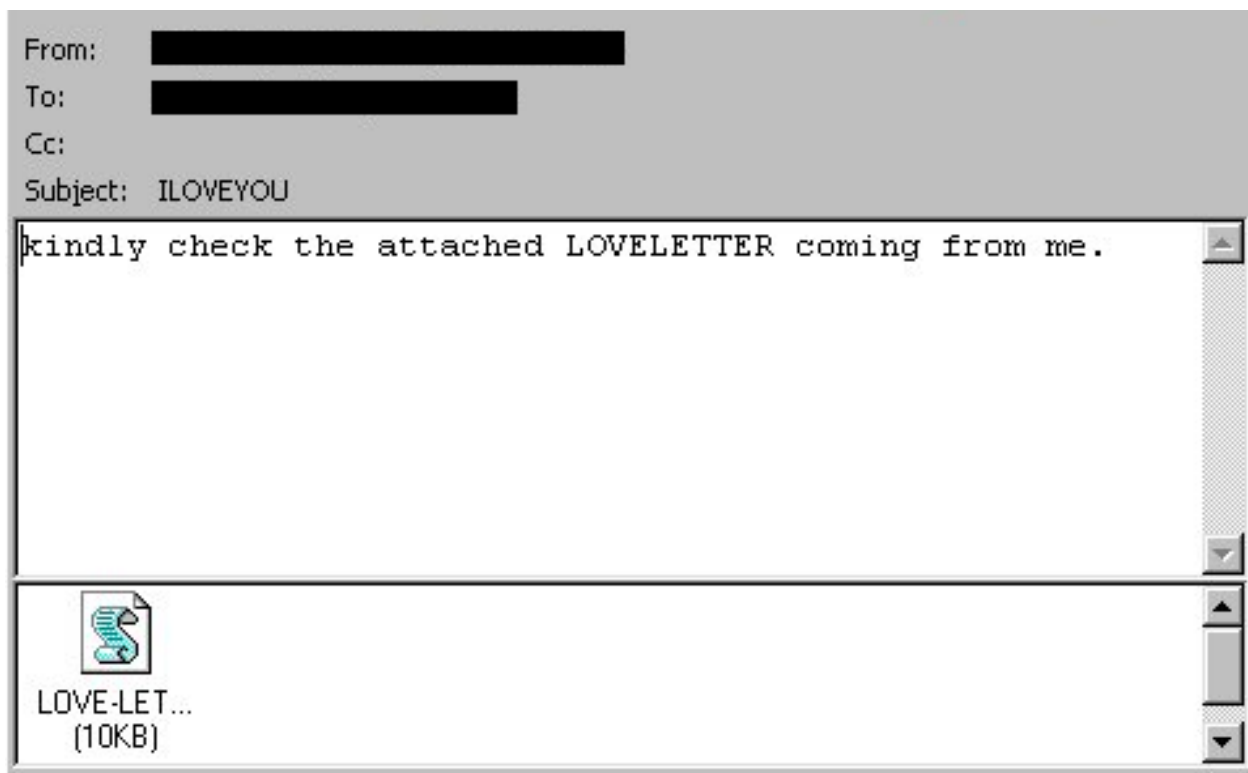
Filippindən SEVGİLƏRLƏ

”

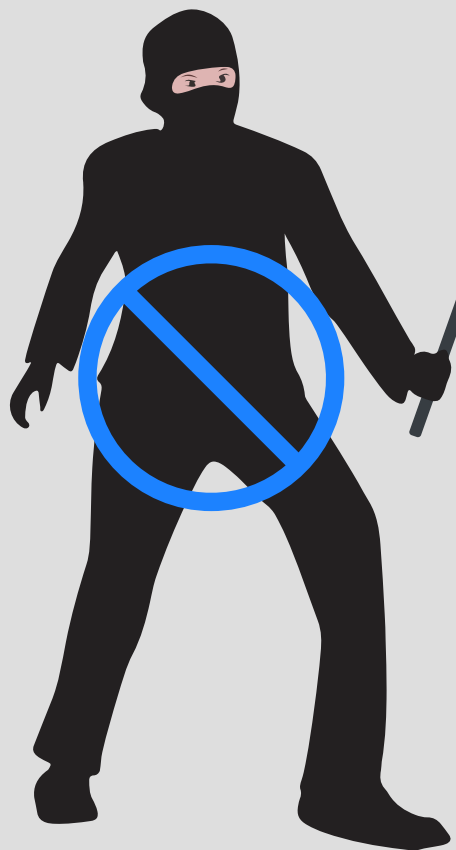
2000-ci ilin mayında ortaya çıxan ILOVEYOU virusu 5 gündə 2.5 milyon kompyuterə sıçradığı və vurduğu yekun zərər 10 milyard dollar dəyərində olduğu təxmin edilir.

Buglar həmişə feature deyil

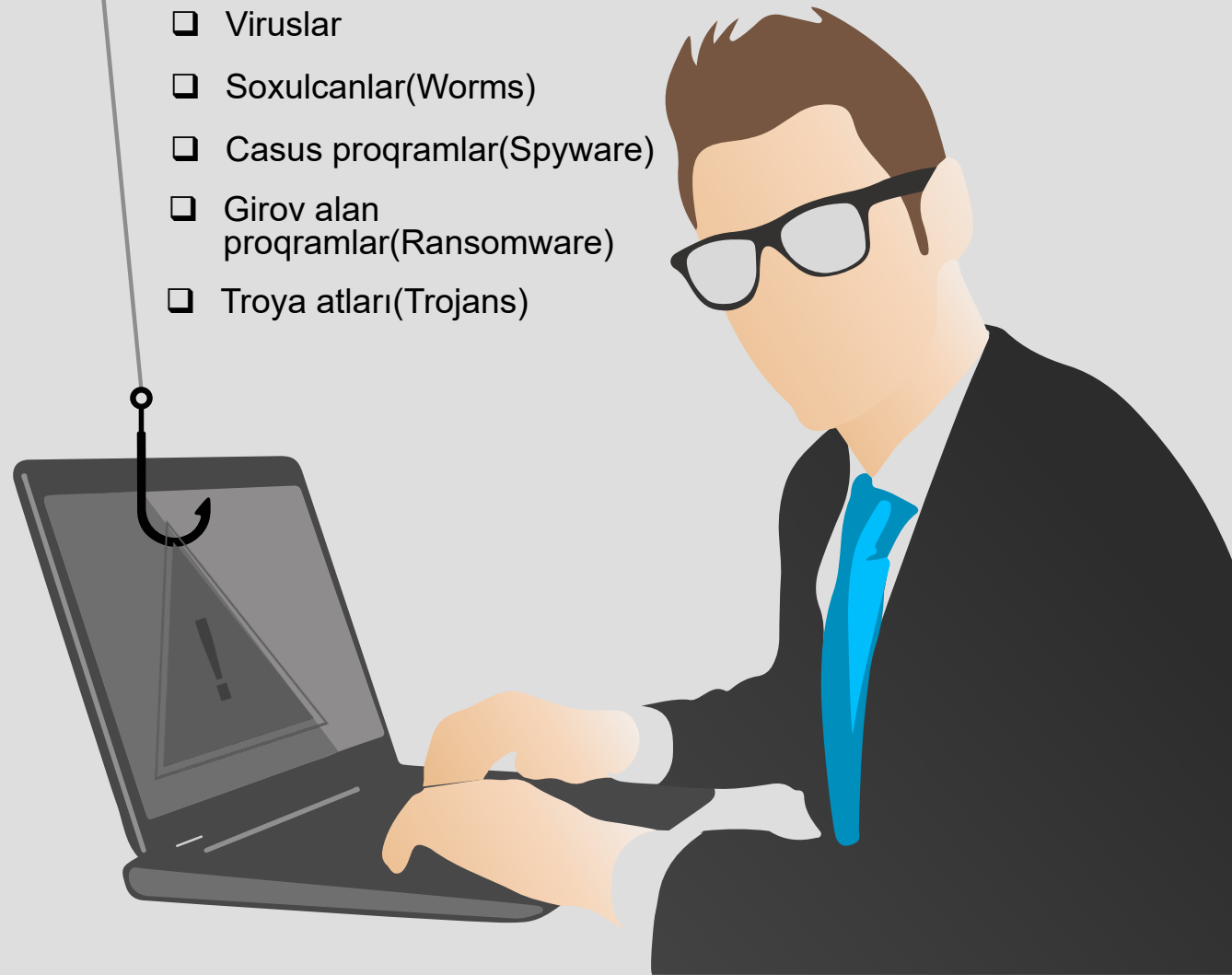

Bu virus Microsoft-un e-mail xidməti olan Outlook üzərindən yayılmışdı. E-mail ILOVEYOU adlı başlıqdan və **“LOVE-LETTER-FOR-YOU.TXT.VBS”** adlı fayldan ibarət idi. Bu virus Outlook-un uzun fayl adlarını tam göstərməməsindən faydalanaraq geniş yayılmışdı.

Zərərli proqramların təsnifatı

- ☐ Viruslar
- ☐ Soxulcanlar(Worms)
- ☐ Casus proqramlar(Spyware)
- ☐ Girov alan proqramlar(Ransomware)
- ☐ Troya atları(Trojans)

Viruslar – Bu zərərli proqramlar öz–özünü kopyalayıb əsasən şəbəkə üzərindən başqa kompyuterlərə yayıla bilir.

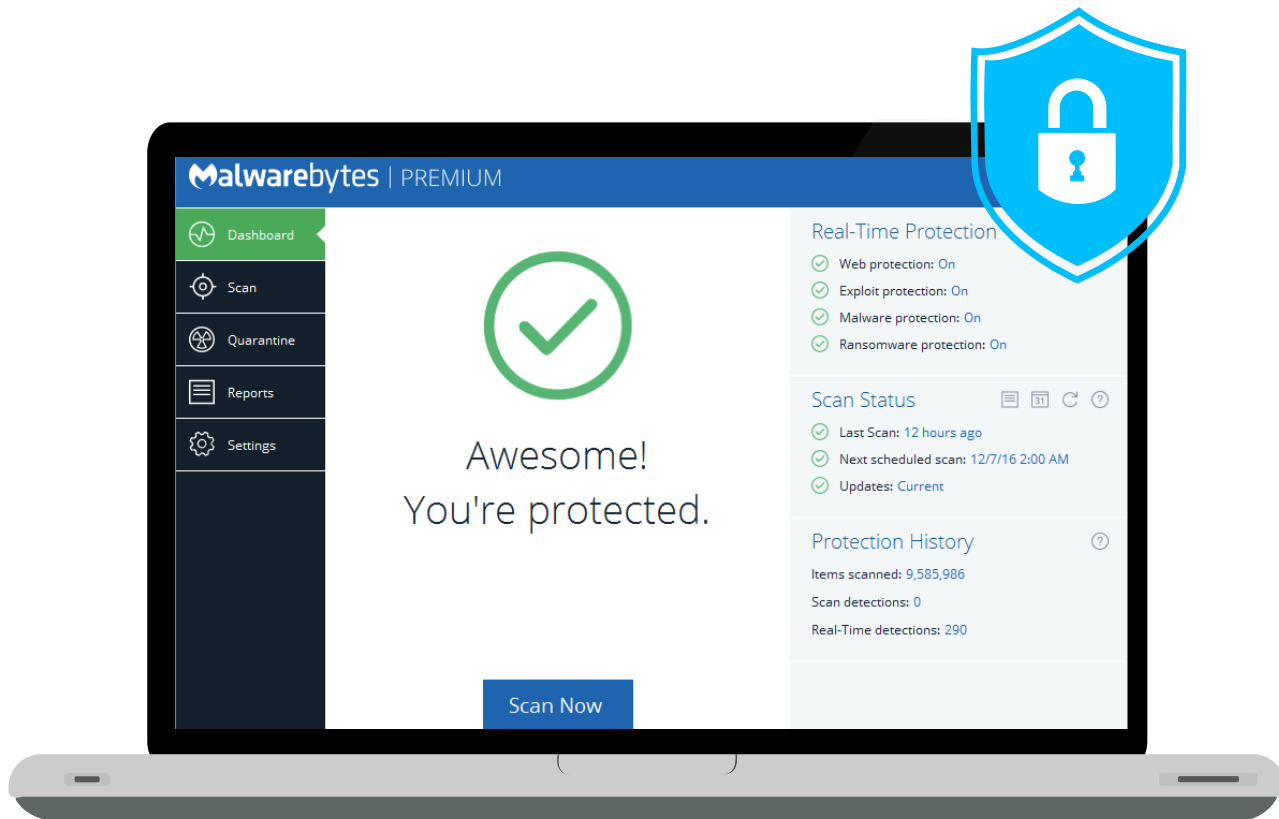
Girov alan proqramlar(Ransomware) – Bu kiber cinayətkarlara ən çox pul qazandıran hücumlardan biridir. Bu proqram kompyuterinizə sızır və fayllarınızı şifrələyir. Sizi onları silməklə yaxud paylaşmaqla hədələyir və pul tələb edir.

Casus proqramlar(Spyware) – Kompyuter-ə icazəsiz şəkildə yüklənir və icra etdiyiniz hər bir əməliyyatı, tapdığı hər bir datanı (şifrələr, önəmli sənədlər və s) sahibinə göndərir. Əsas məqsədi uzun müddət gizli qalmaqdır, ona görə yayılır.

Soxulcanlar(Worms) – Bunlar da eynilə viruslar kimi başqa kompyuterlərə yayılmağa çalışan proqramlardır və bunu sistemdəki hansısa boşluqdan yararlanıb avtomatik edirlər. Yəni viruslardan fərqli olar, öz məqsədlərinə çatmaq üçün istifadəçini aldatmağa ehtiyac duymurlar.

Troya atları(Trojans) – Trojan-lar ya özlərini zərərsiz proqram kimi qələmə verirlər, ya da həqiqətən zərərsiz proqramlara gizlicə əlavə olunur. Əsasən proqramların crack versiyaları vasitəsilə yayılır.

Malwarebytes

Zərərli proqramlardan müdafiə üçün bir çox proqram var. Bunlardan biri də 2006-cı ildə istifadəyə verilən Malwarebytes-dır. Ödənişli və ödənişsiz versiyaları mövcuddur. Əsas vəzifəsi zərərli proqramların təmizlənməsidir, lakin onlardan aktiv qorunma üçün anti-virusla birgə istifadəsi tövsiyə edilir.

İzlədiyiniz üçün təşəkkürlər

Malwarebytes skan videosunu izləmək üçün: [BU LINKƏ CLİCKLƏMƏ](#)